

YONDOSH USLLARINI QO'LLANISH ORQALI MAKTABGA TA'LIMDA BOLALARNING KOMPETENSIYASINI RIVOJLANTIRISH SHARTLARI.

Bastamova Zilola Baxtiyor qizi

Sirdaryo viloyati Oqoltin tumani

5-sonli DMTT tarbiyachisi

Annotatsiya: Ushbu maqolada maktabgacha yoshdagi bolalarda dizayn kompetensiyalarini rivojlantirish uchun dizayn asosida tashkil etilgan ta'lim muhitining ahamiyati ko'rib chiqiladi. Ta'lim muhitining ochiq va predmetni rivojlantiruvchi elementlari, shuningdek, uslubiy loyihalashtirilgan o'qitish tizimi o'rganildi. Tadqiqot natijalari bolalarda ijodiy fikrlash, mustaqillik va ijtimoiy ko'nikmalarni rivojlantirishda dizayn samaradorligini ko'rsatadi.

Tayanch tushunchalar: Mavzuga asoslangan rivojlanish muhiti, dizaynga asoslangan ta'lim, ochiq muhit, resurslar, dizayn kompetensiyasi, pedagogik shart-sharoitlar, millat (mentalitet), individuallik, ekologik ta'lim, ijodiy salohiyat.

Zamonaviy jamiyatda dizaynerlarning ijodiy g'oyalari, tasavvurlari va dizaynlari kirib bormagan kasb yoki soha yo'q. Yorqin do'kon oynalari, original bino shakllari, kiyim-kechak, ommaviy axborot vositalari mahsulotlari nafaqat bolalar, balki kattalarning ham e'tiborini tortadi

Dizayn arxitektura, interyer, ko'priklar, transport, kiyim-kechak, poyabzal, o'yinchoqlar, kitoblar, jurnallar, reklama bannerlari, kompaniya brendlari, marketing, suvenirlar, qadoqlash, texnologiya, tadbirlar, shou-biznes va teatr dizayni kabi sohalarni qamrab oladi.

Dizayn asosida katta maktabgacha yoshdagi bolalarda dizayn kompetensiyalarini rivojlantirish uchun pedagogik shart-sharoitlarni yaratish zamonaviy ta'limning dolzarb vazifalaridan biriga aylandi. Maktabgacha ta'lim va parvarishning yuqori sifatini ta'minlash uchun o'zimizni bolalarning asosiy ko'nikmalarini rivojlantirish bilan cheklash etarli emas; Yangi yondashuvlar, jumladan, dizayn integratsiyasi kerak.

Pedagogik shart-sharoitlar ta'lim jarayonining samaradorligini oshirishga qaratilgan chora-tadbirlar majmuini o'z ichiga oladi. Bolalarning ijodiy rivojlanishini rag'batlantiradigan sharoit yaratish ularning qobiliyatlarini rivojlantirishning asosiy omilidir.

L.S.ning fikricha. Vygotskiy, ilmiy kashfiyot faqat tegishli moddiy va psixologik sharoitlar mavjud bo'lganda mumkin. G.G. Grigoryevaning ta'kidlashicha, ijodiy rivojlanish muammolarni hal qilishda "hayot tarzi" yondashuvini talab qiladi.

Ijodiy faoliyatni muvaffaqiyatli tashkil qilish uchun sizga kerak bo'ladi:

- bolalarning estetik idrokini va badiiy tafakkurini rivojlantirish;
- atrof-muhitni hissiy va xayoliy idrok etish uchun sharoit yaratish;
- bolalarga badiiy faoliyatning yangi ifodali shakllarini o'rgatish.

Bolalarda dizayn ko'nikmalarini rivojlantirish maxsus muhitni talab qiladi, unga quyidagilar kiradi:

1. Ochiq ta'lim muhiti:

- dizayndan dunyoni tushunishning integratsion usuli sifatida foydalanish.
- bolalar tajribasini boyitish uchun madaniy va ijtimoiy resurslardan foydalanish.
- estetik idrokni rivojlantirish maqsadida ekskursiyalar, festivallar va muzeylarga sayohatlar tashkil etish.

2. Estetik didni shakllantirish:

- bolalarda milliy an'analar va oilaviy qadriyatlarga hurmatni singdirish.
- ekologik ongni rivojlantirish uchun tabiiy resurslardan foydalanish.

3. Hamkorlikdagi ish:

- Aloqa va hamkorlik ko'nikmalarini rivojlantiruvchi qo'shma loyihalarni tashkil etish.

4. Qayta ishlangan materiallardan foydalanish:

- qayta ishlash va yangi mahsulotlar yaratish uchun qoldiq materiallardan foydalanish orqali ekologik ta'lim.

Tadqiqotlar asosida rivojlanayotgan ta'lim muhitini tashkil etish uchun pedagogik shartlar ishlab chiqilgan:

- dizaynga asoslangan o'qitish tizimini ishlab chiqish.
- bolalarni kostyumlar tikish, gulzorlarni bezash yoki esdalik sovg'alarini loyihalash kabi ijodiy loyihalarga jalb qilish.
- turli materiallar: qog'oz, bo'yoq, tabiiy elementlar va boshqalar bilan ishlash ko'nikmalarini o'rgatish.

Ta'lim muhitini dizayn asosida tashkil etish maktabgacha yoshdagi bolalarda ijodiy fikrlash, mustaqillik, estetik did va ijtimoiy ko'nikmalar kabi fazilatlarni rivojlantirishga yordam beradi. Ushbu yondashuv bolalar uchun keyingi hayotda va ta'lim faoliyatida foydali bo'lgan dizayn kompetensiyalarini rivojlantirish uchun keng imkoniyatlar ochadi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. Zuparova D.D. Maktabgacha ta'lim tizimida ta'limni loyihalash usullari va shakllari. EPRA International Journal of Environmental Economics, Commerce and Educational Management 2020. SJIF Impact Factor (2021): 8.047 8. P25-27

2. Bezmozdin L.N. Badiiy va konstruktiv inson faoliyati. – Toshkent: Fan, 1975. 244 b.

3. Donaldson M. Bolalarning aqliy faoliyati. – M.: Ta'lim, 1985. 190 b.

4. Kalinina G.P., Shuxardina S.B. Katta yoshdagi maktabgacha yoshdagi bolalarda texnologik ko'nikmalarni rivojlantirish metodikasi. – Ekaterinburg, 2012. 54 b.

5. Konysheva N.M. Kichik maktab o'quvchilari uchun dizayn ta'limining didaktik tizimining nazariy asoslari. // Muallifning avtoreferati. dis. ... dok. ped. Sci. – M., 2000 yil.